

Anvisningar för dig som ska få radiojodbehandling för sköldkörtelcancer, Thyrogen-förberedelse

Denna anvisning är avsedd för att utskrivas. Anvisningen innehåller ställen som ska fyllas i.

Du har fått en tid för radiojodbehandling på canceravdelning 1 (TA4), A-vingen, våning 4
____ / ____ 20__

Behandlingsdosen är _____ MBq.

Besök T-sjukhusets laboratorium och anmäl dig sedan på avdelningen cirka klockan 12. Ta med denna instruktion till avdelningen.

Om den bokade tiden inte passar, vänligen ta kontakt så snart som möjligt, telefon 02 3131 820.

Vad är en radiojodbehandling?

Effekten av radiojodbehandlingen grundar sig på att jod samlas i sköldkörtelvävnad eller sköldkörtelcancervävnad som eventuellt blivit kvar i en operation. Dess radioaktiva strålning har förmågan att förstöra dessa vävnader. Överflödigt jod försvinner till största delen genom njurarna ut i urinen under det första dygnet. En viss strålning når utanför kroppen och därför skyddar vi andra personer genom att utföra behandlingen i ett isolerat enkelrum.

Hur genomförs radiojodbehandlingen?

Radiojodbehandlingen ges på avdelningen i form av en oral kapsel och därefter ska du stanna på ditt rum i några dagar fram till att strålningsdosen sjunkit ned till avtalade gränser. Efter behandlingen beror sjukledighetens längd på hur du mår och hurdant arbete du har.

Hur förbereder man sig för radiojodbehandlingen?

Inverkan av TSH-hormon krävs för att jod ska ackumuleras i sköldkörtelvävnaden. Efter en tyreoidectomi stiger TSH-koncentrationen i blodet till följd av avsaknaden av tyroxinhormon i kroppen. Som ersättning används Thyroxin®-behandling, då TSH-halten sjunker på nytt. Det behövs dock TSH-hormon under radiojodbehandling, så före behandlingen får du TSH-hormon

(Thyrogen®) som injektion i muskeln. Då behövs inte tyroxinmedicineringen pausas.

Thyrogen® injiceras i muskeln två dagar efter varandra. Injektionerna ges på polikliniken för cancersjukdomar, T-sjukhuset, våning 1, eller på canceravdelning 1 (TA4), T-sjukhuset, våning 4. På den tredje dagen ska du först gå till laboratoriet och sedan komma till canceravdelning 1 (TA4), T-sjukhuset, våning 4.

Dag 1: Thyrogen®-injektion i muskeln på polikliniken/avdelningen ___/___20___ kl. _____

Dag 2: Thyrogen®-injektion i muskeln på polikliniken/avdelningen ___/___20___ kl. _____

Dag 3: Till behandling via laboratoriet ___/___20___

Biverkningar av Thyrogen®: lindrigt illamående och huvudvärk är möjliga.

Jodupptaget, dvs. behandlingseffekten, effektiveras om du under cirka två veckor före behandlingen undviker hostmediciner och vitaminpreparat som innehåller jod. Bland livsmedel lönar det sig att undvika jodsalt, Emmentalerost, havsfisk, skaldjur, algprodukter, ägg och rikliga mängder mjölkprodukter samt E127 färgämne (bland annat i röda cocktailbär) under cirka två veckor.

Radiojodbehandling ges inte till gravida eller ammande kvinnor. Om du ens misstänker att du är gravid bör du omedelbart meddela läkaren om detta. Också om det efter föregående besök skett väsentliga förändringar i din hälsa, ska du meddela detta till läkaren. Symtom som bör nämnas är till exempel bröstsmärta, feber, urinbesvär samt problem som beror på dålig blodsockerbalans vid diabetes.

Om du inte kan svälja kapslar, ska du meddela detta till polikliniken när du har läst dessa instruktioner. Radiojod kan vid behov ges i vätskeform.

Om du är rökare, föreslår vi att du börjar använda nikotinplåster eller -tuggummi redan hemma, eftersom rökning är förbjuden på avdelningen.

Genomförande av radiojodbehandling på avdelningen

Före ankomsten till avdelningen kan du hemma äta en lätt frukost och dricka normalt. Därefter får du inte äta eller dricka innan du får jodkapseln (minst 4 timmar) och två timmar efter det. Gå först på blodprov på T-sjukhusets laboratorium och anmäl dig sedan på avdelning 1 (TA4), våning 4. På avdelningen får du ett eget rum och sköterskan ger dig information om praktiska frågor i anslutning till behandlingen. Läkaren kontrollerar hur du mår. Därefter får du den orala radiojodkapseln på ditt rum.

Kapseln sväljs på normalt sätt med vatten. Efter att du fått radiojodkapseln får du inte lämna ditt rum och ingen får komma in i ditt rum utan särskild orsak. Inte heller besök av anhöriga tillåts, vilket du bör meddela dem på förhand. Per telefon följer man upp hur du mår, och per telefon eller genom att trycka på alarmknappen får du alltid kontakt med vårdpersonalen.

Bieffekterna av radiojod är vanligtvis lindriga. Det kan uppstå värmekänsla på halsen, men sällan smärta. Kväljningar kan förekomma, medan direkt illamående är sällsynt. Berätta för skötaren om du får symtom. Vid behov finns det läkemedel som lindrar symtomen. Berätta också om du får förstoppning.

Isoleringen på avdelningen pågår 1–5 dygn, vanligtvis 1–3 dygn. För att tiden inte ska bli lång, kan du ta med eget tidsfördriv, till exempel tidningar, böcker, telefon, dator eller handarbeten. Du har tillgång till kylskåp, TV, DVD-spelare, radio och trådtelefon.

Om du använder rummets trådtelefon faktureras användningen i samband med sjukhusfakturan. Om du vill, kan du redan på förhand bekanta dig med vårdavdelningen. En förutsättning för behandlingen är att du klarar dig på egen hand. Du klarar själv av de dagliga rutinerna, till exempel att bädda sängen och ställa tillbaka glas, tallrikar m.m. i hallen. Du hämtar måltider, drycker och läkemedel på ett bord i hallen i anslutning till ditt rum. I skåpet på ditt rum finns rena pyjamasar, handdukar och annat dylikt. För smutstvätt finns det en tvättsäck, likaså särskilda plastpåsar för annat avfall.

Radiojoden utsöndras huvudsakligen i urinen, men även i avföring och saliv. Därför är det viktigt att dricka mycket och att magen fungerar regelbundet. Då det gäller vätskeintaget är det ändå skäl att iaktta måttlighet, eftersom också ett för rikligt intag kan ge upphov till illamående. Vid toalettbesök ska toalettstolen spolas rikligt med vatten (2–3 spolningar). Också manliga patienter ska urinera i sittande ställning i syfte att undvika stänk. Tvätta alltid händerna efter att du varit på toaletten och torka dem med engångshanduk. Om kiss eller dylikt sekret råkar hamna på "fel" ställe ska du meddela det till skötaren.

Utskrivning efter behandlingsperioden

Beroende på den radiojodaktivitet som du har fått, utförs inom 1–3 dygn efter att kapseln har svalts en strålmätning i ditt rum. När strålningens doshastighet underskrider den tillåtna gränsnivån får du åka hem. Ännu efter att du kommit hem kan radiojoden ge upphov till tillfälligt försämrat smaksinne eller symtom i spottkörtlarna.

Försiktighetsåtgärder efter utskrivningen

När du har kommit hem har radioaktiviteten i din kropp inte upphört fullständigt. Du kan åka hem efter att strålexponeringen som orsakas av den återstående aktiviteten är ringa. Om du är i nära fysisk kontakt med andra människor kan du ändå utsätta dessa för strålning, och därför ska du efter att du fått åka hem (under minst 7 dygn) undvika längre umgänge i närheten (under två meter) av andra i hemmet eller på arbetsplatsen. Du bör i synnerhet undvika nära umgänge med barn och gravida kvinnor. Vi rekommenderar att du undviker nära (under 3 meter) kontakt med barn under 10 år och gravida kvinnor under 9 dygn samt nära kontakter under 21 dygn räknat från datumet då du skrevs ut. Om dina barn är under två år gamla, vore det bra om någon annan kunde sköta dem under den aktuella tiden. Radioaktiv jod utsöndras i

bröstmjölken under en mycket lång tid. Därför ska amning helt och hållet avslutas redan före radiojodbehandlingen.

Vi rekommenderar också separat sovande i sju dagar efter utskrivningen. Sängarna ska stå på minst tre meters avstånd från varandra. Dessutom ska nära umgänge, till exempel kramar eller sexuellt umgänge, begränsas till en halv timme per dygn.

Under de närmaste sex månaderna rekommenderas inte planering av graviditet.

Arbete kan utföras i viss utsträckning. Om du i ditt arbete umgås med barn under 10 år, rekommenderas det att du inte går på jobb under en viss tid efter behandlingen. Redan innan behandlingen inleds lönar det sig att diskutera arbetet och sjukledighetsfrågor samt också eventuella barnvaksarrangemang.

Om du planerar en utlandsresa genast efter radiojodbehandlingen, ta kontakt med Kliniken för cancersjukdomar som ger dig ett intyg för en eventuell strålningskontroll. Instruktionerna baserar sig på Strålskyddscentralens rekommendation (ST 6.3, 3/2003).

Uppföljning efter radiojodbehandling

Cirka en vecka efter behandlingen genomgår du en skintigrafi av sköldkörtelmetastaserna. Vid utskrivningen får du en undersökningstid till isotopavdelningen (U-sjukhuset, våning 1). Under avbildningen framgår det var radiojoden har ackumulerats, inte behandlingsresultatet, och dessa uppgifter behövs för planeringen av uppföljningen. Du får information om undersökningresultatet i behandlingsepikrisen som sänds hem till dig några veckor efter behandlingen.

Följande tid på polikliniken reserveras till cirka 3–4 månader senare. Före besöket tas blodprover för bestämning av rätt tyroxindos. Effekten av radiojodbehandlingen på eventuell återstående sköldkörtelvävnad kan bedömas med hjälp av en ny gammaskintigrafi av sköldkörtelmetastaserna och blodprover. Tidpunkten för dessa undersökningar planeras under ett mottagningsbesök och genomförs vanligtvis 6–12 månader efter behandlingen. Om man i dessa undersökningar ännu konstaterar några avvikande fynd, kan radiojodbehandlingen vid behov upprepas så många gånger att förändringarna försvinner.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt • www.vsshp.fi/sv • Växel 02 313 0000

Denna anvisning är ämnad för våra patienter som är i ett vårdförhållande.